

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээз

ИофшакІэ щысэтехыпI

Ымақъэ шъабэу, игупшысэ куоу, игущылэ псыхъагъэу, кылорэм узлэпищэу, уильэпкъ уригъэгушхоу, ихъишъэ ухищэу поселкэу Инэм итарихъ музей ипащэу Хъадыпэшто Заремэ иофшакІэ щысэтехыпI. Цыклюи ини музейм кычлахъэрэм шъхэкіэфэнгъэ фишэу пкыгъоу чэльмэ яхъишъэ кыфулатэ.

Узэречлахъэу дэпкъым унаэш аш тырыугъадэ. Аш тетхагь: Хъоткъо Хъызыр — поселкэм ипащ, зигульти аш къыхыгъэу музейм изэхэшэн, изэгъекун, иугоин дэлажъэрэр; Виктор Королевыр — инаучнэ консультант.

Музейм пкыгъохъу чэльхэр къафэзыщэгъехэм ацэхэр къизэлтылчыгъэх.

Сыд фэдэ иофшакІэ егъэжъялэ горэ ил. Сыда апэрэ пкыгъоу Заремэ угъоинир зэрэригъэжъагъэр, аш къизшигъотыгъэр? Сыдэштэу ыгу къэктэгъа киугоенхэр? Сыда ахэм мэхъанзу аритыщтыгъэр?

Мы упчээмэ яджэуап къылжэхъэ Бжыхъекъоекъе еджаплэу N 12-м. Пионервожатэу аш иофшиштэгъэ. А лъехъаным сабыйхэр игъусэхэу гъучхэр къаугоищтигъэх, зэнэкъокуущтигъэх нахъыбэ къэзыгъоу ирэмкэ. Ямышыкъэгъэжъэу губгъом ратэкъожыгъэ зэтэхъумагъэ горэм самоварэ щууанжъыэрэ къыщатыгъялгъэх. Лъэшэу ашыгушукыгъэх. Сабыйхэр зэхашагъехэм «Тызэкъот» афаусыгъ, ягущылэ пытахъ — «Тызэкъотмэ — тылъэш».

Зэнэкъокуу зэфэшхъафыбэ зэхищэштигъ. Іэмэ-псымэу адыгэмэ агъафедэштигъэхэр аугоищтигъэх. Адыгэ шэн-зэхэтикъехэм якъеухумэн, сабийхэм ахэр ахалхъанхэм дэлажъетыгъэх. Еджаплэми музей къыщизэуухы. Ячылэ гулсэ ицыиф пэрхтхэм, заом хэлэжьагъэхэм яхъыллагъэу бэ къыгъоищтигъэх. Училжъэгъоу, іэпылэгъу шъхъаалу аш илгарь еджаплэми ипащэу Шъоумыз Светланэ. Зэнэкъокуу районым, республикэм ашызэхашэрэм яофшакІэхэр щыхагъэунэфыкъыщтигъэх, щытху тхылхэр, шуухъафтынхэр къафагъэшьуашэштигъэх. Заремэ «Урысые Федерациим изэхэт гъэсэнгъэ иофшакІэ гъэшшуагъ» зыфилорэ шытхуцээр къыратыгъ.

Джы иофшиштэгъэ музей

им ихъишъэ миотимэ яльхан къыщегъэжъагъэу чыгу чэгъым ильэс пчагъэрэ чэлтыгъэхэу къагъотыгъэхэу пкыгъо зэфэшхъафхэм яхъишъакъэ къыргэжъялтэнэр.

Іэмэ-псымэ зэфэшхъафхэм адьгэмэ агъафедэштигъэхэр зэготих: тхууалъэр, іальэр, бжыхъалъэр, күшъэр. Кілэлэцкылыгъылпэмэ къарыкыре сабыйхэр мы чыплэм щызэрэгъэштигъэх. Пкыгъомэ альхъо хъишъэм зылпештигъэх. Джэнэкъо машоми къыгъэфабэхэу къащхъу. Гүшүлэжъхэр кілэлэ

къэуагъэхэу, мэхъэнэ куу зэряэм кілэлэцкылыгъэ гу лъаргъатэ, күшъэ орэхэм аргэгэдэух. Язэлукіэгъухэр пшысэ дах. Аш къыкілэлъекъо адыгэ саехэр, тэтэр палоу ильэсийшэм ехъу зыныбжыр, тхылхъэхэр, адыгэ пшынэр.

Инэм еджаплэми икілэлэджа-клохэм якілэлэгъаджхэр ягъусэхэу Заремэ зэхищэрэ зэлүкіэгъум къырэгъэблагъэх. Яшэнэгъэхэм ахагъахъо, зэошху блэкъигъэм псөемыблэжъэу щызэуагъэхэм афэгъэхыгъэ сурэтхэм, тхылхэм, мэшто

лыгъэм къыхэкыжыгъэ пкыгъохэм атэлабэх, зэхашэхъафыбэ зэхэбэу хэлэжъагъэхэм альэгъутгъэр, лыгъэу щызэрахъагъэхэм рэгушхох.

Заремэ къеуатэ: «Заор заухыгъэр ильэс 70-м къеххүгъами, иджэрпэджэхэй макъэ джыри къытлээсэ. Бэмшэу музейм кычлахъэгъэе лы хэктоагъэм, заом хэлэжъагъэхэм ясурэтхэр зэллэгэхэе, зыфэмэ юмшыгъэу мэкъэ лъэшкэ къытуагъэ: «Батя! Мой батя молодой! Инэм еджаплэу N 2-м ия 4-рэе ия 5-рэ классым сыйдэжээ

сятэ исурэт закъоу тиагъэр еджаплэм ястыгъагъ. Ар мары, дэпкъым пыльягъэмэ ахэт — Степан Горбанчук». Ятэ исурэтэу еджаплэм аритыгъагъэр естыжыгъ. Ежь ыцлэр Владимир Горбанчук (отставкэм Ѣылэ полковник, авиацием хэтыгъ). Ятэ инэпээпль зэрэлэхъажыгъэм Ѣыгушукылэу, музейм зэрэлэльми ругушхоу чэлкыжыгъ.

Колхозыр, совхозыр, былым пчагъэ зыщаыгъыщтигъэ фермер, чырбышыр зыщаыштигъэ заводыр, ахэм халэлэу ашылжъагъэхэр. Мыхэм афэхъыгъэ угъоигъэхэри макъэл.

Виктор Королевым янэ илэпэцьасагъэхэу къаритыгъыгъэхэм ашыцыхъ хъэцыкофэфкыр (1898-рэ иль.), зэрхъэштигъэ туданхэр, ыхъыгъэ іэнэтехъор, остыгъэ шхъархъор, пхэкъышьом хэшъыкыгъэ къэмлан зэфэшхъафхэр, пхэм хэшъыкыгъэ утыр (рубель), къошинхэр.

Джы тинепэрэ мафхэм пъенснгъэм, медицинэм, культурэм, спортым яцыиф пэрхтхэм, тызэригушхохэрэм афэхъыгъэ пкыгъоу музейм чэльир къэлчыгъуай.

Зэлукіэгъухэм темэ зэфэшхъафхэу къаццэлхэрэм, ахэм ашытырахъыгъэ сурэтхэм, папкэ зэмийлэужыгъоу зэгъэфагъэхэм, Заремэ иофшакІэ лытэнэгъэ фашэу къыфагъэшьошгъэ Ѣытхъу тхылхэм, шуухъафтынхэм иофшакІэ зэрэшьсэхэйпэр къыраотыкы. Музейм бэ хыакыр къыфаклорэр. Ахэм ашыцыхъ Иорданием, Тыркуем, Израиль къарыгъыгъэ тильэпкъэгъухэр.

Бэрэ игугу пшын нахы зэпльэгъунары нахь дэгъу. Ау зэпльэгъумэ тимузей, зэгъэфагъэу, адыгэ жэбзэ шьабакъэ, дахээлэе ильэпкъ ихъишъэ узлэпишэу Заремэ къытуатэрэм уедэумэ, уемызэшэу, учлахъэ пшонгъо зэптитуу укъычэлкыжы.

ЦУШХХЭГ Гощэхъурай.

МэфэкIхэр щынэгъончъэнхэм пай

Протоколическая издали, особое внимание
реквизиту и пресс-релизами издалими.

Ошлэдэмышиагъехэр къемыгъэхъугъэнхэм ыкчи ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм, мэшлэгъэклюсэнир щынэгъончъеу щытынным афэгъэзэгъэ республикэ комиссием мы ильэсиймкэ аужыре зэхэсигуу тыгъуасэ илагъэм тхъамэтагьор щызэрихъагь Адыгэ Республикэм и Лышъхъеу Къумпыл Мурат.

Ильэсикэм ыкчи Рождеством япхыгъэ мэфэкIхэр щынэгъончъеу зэхэшгээнхэм фэшлэгъэн фаехэр ары юфыгъо шъхъаэу къэзэрэугъоигъехэр зытегуущагъехэр. Урысыем ошлэдэмышилоюфхэмкэ и Министерствэ Адыгеймкэ и Гээлорышилпэ ишащэ иалэрэ гудзэу Станислав Илющенкэм мы лъэнэнкэмкэ юфшэнэу агъэцэклэштим, пшъэрэиль шъхъаэхэм, къулукшүшлэхэм анахъэу анаэ зытырагъетыщхэм кэлкэу къашууцугь. Ащ къызэриуагъэмкэ, юфхъабзэу «Ильэсик» зыфиорэм къыдыхэльтагъэу мэфэкIхэм ехъулэу кэлэццыклихъэр бэу зыщизэрэугъоиштхэ чыпилэ 260-рэ учтэй хагъеуцугь. УФ-м и Правительствэ пшъэрэиль эу къыгъеуцугъэм диштэу тыгъэгъазэм и 1-м къыщегъэжъагьэу мешло-

гъэклюсэним ыльэнкэмкэ мы псэуальхэм язьтет аултэлкү. Непэр мафэм ехъулэу упплэклуни 183-рэ зэхашагь, тыгъэгъазэм и 15-м ехъулэу юфшэнэир аухыщт. Тыгъэгъазэм и 20-м щиублагъэу инспекторхэм упплэклун тедзэхэр рагъэлокъыщты.

Сабыибэ зерыхэм ыкчи социальнэ щынагъо зыдэштихэ унаагъохэм, зизакью посухэрэ нэжъ-лужхэм ящынэгъончъагь эхъумэгъэним Гээлорышилпэ икъулукшүшлэхэм анахъэу анаэ тырагъетыщт. Ахэм япсэулэхэм арьтхээлэхэм зыдэштихэ юфхъабзэхэр щынэгъончъеу щытынхэм, ошлэдэмышиагъехэр къемыхуунхэм афэш Гээлорышилпэ икъулукшүшлэхэм яфэло-фашлэхэр агъэцэлэнхэу щыт.

2019 — 2020-рэ ильэсхэм республикэм щызэхашэштхэ мэфэкI юфхъабзэхэр щынэгъончъеу щытынхэм, ошлэдэмышиагъехэр къемыхуунхэм афэш Гээлорышилпэ икъулукшүшлэхэм яфэло-фашлэхэр агъэцэлэнхэу щыт.

Адигэ Республиком и Лышъхъеу Къумпыл Мурат пшъэрэиль эу къафишыгъэм диштэу,

социальнэ щынагъо зыдэштихэ унаагъохэм (сабыибэ зерыхэм) ящынэгъончъагь къэххумэгъэним фытегъэлсихъагьэу, машло къызылхъукэ макъэ къэзигъэхэрэ пкыыгъохэр мыхэм япсэулэхэм ащаагъеуцунхэр мы ильэсийм рагъэжъагь. Мы мафэхэм яхъулэу сабыи 266-рэ зерыхэм 68-мэ мыш фэдэ пкыыгъуи 198-рэ ащаагъеуцугь. Мы юфшэнэир лъагъэхэрэу дааираи унэгъо 37-мэ яфэло-фашлэхэр агъэцэлэнхэу щыт.

— Шыклем тетэу къулукъур аухыщт.

МэфэкI мафэхэм яльэхъан ащаагъэрэ ыкчи агъэфедэхэрэ пиротехническэ пкыыгъохэр шапхъэхэм адиштэнхэм, цыифхэр бэу зыщизэрэугъоиххэрэ чыпилэхэр щынэгъончъеу щытынхэм анахъэу анаэ тырагъетын зэрэфаар республикэм ишащэ къыхигъэшыгь.

— Ильэсикэмрэ Рождеством япхыгъэ мэфэкI юфхъабзэхэм ахэлэжъехэрэ цыифхэм ящынэгъончъагь къэххумэгъэнхэм пстэуми тишьеэрэиль шхъал. Арыш, ведомствэ, къулукъур, муниципалитет пэччь мы лъэнэнкэм ынаэ тыригъетын, къытэфэрэ ыгъэцэлэн

фае. Mashlo къызылхъукэ макъэ къэзигъэхэрэ пкыыгъохэр социальнэ щынагъо зыдэштихэ унэгъо 37-мэ ащаагъеуцужынхэу къытфенагь, ильэсир имыкызэ а пшъэрэльтыр зэшшохыгъэн фае, — къылугъ Адигэ Къумпыл Мурат.

Ильэсэу тызыхэтым комиссием ышыгъэ унашохэр гъэцэкигъэхэ зэрэхуугъэм, ахэм шуагъеу къатыгъэм изэфхысыжхэр зэхэсигъюм щашыгъэх. Джащ фэдэу 2020-рэ ильэсийм комиссием юф зэришлэштим иплан аштагь.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым тыригъыгъэх.

КІэлэццыкIу ЙыгъыпIэхэм яшIын лъагъэхэрэуатэ

Къэралыгъом ишащэхэм пшъэрэиль эу къагъеуцугъэм диштэу кіэлэццыкIу ЙыгъыпIэхэм клон фэе сабийхэм яфэло-фашлэхэр проценти 100-кэ мы ильэс блэгьитум Адыгейм щагъэцэлэн гухэль щы.

Адигэ Республиком и Лышъхъеу Къумпыл Мурат къызэрэхигъэшыгъэмкэ, чыпилэ 240-рэ зырыз зиэшт мыш фэдэ гэсэнгэйм иучреждении 9 джырэ уахтэм шъолтырым щашых, ахэм ащащэу 6-р мы ильэсийм атыштых. Джащ фэдэу республикэ бүджетым къыхэхыгъэ мылькумкэ кіэлэццыкIу ЙыгъыпIэхэм щылэхэм псэолын 3 къапашыхъякамы, ахэм нэбгыри 120-рэ зырыз ачлэфэшт. Къэблэгъэрэ ильэситум джыри псэолын 4 агъэпсынэу агъенафе.

Мы мафэхэм поселкэу Яблоновскэм кіэлэццыкIу ЙыгъыпIэхэм «Нэбзий» зыфиорэр къышыз-иуахыгъ, аш нэбгыри 240-рэ члэфэшт. Псэуальзэм ишын сомэ миллиони 150-рэ фэдиз пэлү-

хагъ. Мылькур федеральнэ, республикэ ыкчи муниципальнэ бюджетхэм къахэхыгь.

Тэхүтэмийкэе районым непэ юфшэнэшишко щыкторэм мыхъугъэ-шагъээр изы 1ахъэу зэрэштыр, тапэкли ар зэрэлтагъэ-клоцштыр Адыгейм и Лышъхъеу хагъеунэфыкыгь.

— Яблоновскэм псынкэу зе-ушмогъбу, хэхоньгъэ ешы. Аш къыхэхыкыкэ шэгхъэшүхэм адиштэрэ гэсэнгэйм иучрежденикхэхери ишыкIагъэх. Лъэпкэ проектхэм ягъэцэлэн къыхэхыгъэльтагъэу а пшъэрэиль эрэштэхы, — къыуагь Къумпыл Мурат.

МэфэкI зэхахьем үүж кіэлэццыкIу ЙыгъыпIэхэм амалхэу 1-кіэлхэр республикэм ишащэ

зэригъэлэгъуугъэх. КіэлэццыкIу хэр зыщычынхэ альэкыщхэр, ясельнэ купхэр, медицинэ блокыр, логопедым икабинет, шхэпилэ зэтэгъэлсихъагьэр, нэмыххэри мыш къыдыхэльтагъэх.

ЙыгъыпIэхэм ишагу клоц спорт площаадкэхэр, кіэлэццыкIу хэрэ зыщиджэгүнхэ альэкыщт псэольз эзфэшхъяфхэр дэтих.

Гэсэнгэйм иучреждение ишынкэ юфшэнэу агъэцэлхэйм Адыгейм и Лышъхъе осэшту фишигъигь, аш фэгъэзэгъэ пшъэдэкIыжьеу ѹхырэмкэ гүннэпкээ гээфагъэ зиэ обществэу «Форвард» зыфиорэм ишащэхэм афэрэзагь, кіэлэццыкIу ЙыгъыпIэхэм лутхэм япшъэрэильхэр щитху хэлэу агъэцэлэнхэу афэлээуагь.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнүгъэ тхыль афэгъэшьошэгъэным ехыилагь

Физическе культурамэрэ спортымэр альянсыкъок! Эгъехъягъехэр зэрягъехэм фэшл рэзэнтигъэ тхыль афэгъешьошгъээнэу:

1) Адыгэ Республикаем икъералыгъю бюджет учреждениу «Дзюдомкэ Олимпиадэхэм ахэлэжьэштхэр зышагъязырхэрэ спорт еджаплэу Я. Къ. Коблым ыцэ зыхырэм»:

2) Адыгэ Республикаем икъералыгъо бюджет учреждениеу «Атлетикэ онтэгъумкэ Олимпиадэхэм ахэлжъяштхэр зышагъяхъазырхэр спорту елжаплэв

алжысшылардың спорт жөнүндө ойларынан таңбасылыштыруу
М.Н. Чыркышының ыңғайлылыгын көрсөтүүдөн башталады.

4) муниципальнэ бюджет учреждениеу «Олимпиадэхэм ахэлэжъэштхэр зыщагъэхъязырхэрэс спорт еджаплэу N 1-у С.М. Джэнчэтэм ыцэ зынхырэм»:

5) муниципальне образование «Тэхүйтэмькое районны» имуниципальное бюджет учреждение «Спорт еджапЭзу N 1-м» ашылажьэрэм.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэу

КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 6, 2019-рэ ильэс
N 265

Цыфхэр рагъэблэгъэштых

Хэбзэгтэуцугъэхэр кыдэллытэгъэнхэм, цыфым ифитыныгъэ, ишъхя-
фитыныгъэ, обществэмрэ къэралыгъомрэ яфедэхэр къэухуумэгъэнхэм
атегъэпсыхъагъэу 2019-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм и 12-м Мыекъопэ
гарнizonым идзэ прокуратурэ цыфхэр щырагъэблэгъэштых.

Мыекъолэ гарнizonым идзэ прокуратурэ икабинетхэм сыхатыр 12.00-м къыштэгъэжьаагъу 20.00-м нэс цыфхэр щарагъэблэгъэштих. Ахэм зыщытыр къэзыушыхъатырэ документыр зыдаагын фае. Гарнizonыр зыдэшылэр: къ. Мыекъуапэ, ур. Шоссейнэр, 10, я 2-рэ къат.

Мыекъолэ гарнizonым идзэ прокуратурэ илофышлэхэм видео-, аудиозэлхыныгъэхэр къызфагъэфедэхэзэ, цыфен

закынфэзэгъязэхэрэй нэмийн
дээс прокуратурэхэм яупол-
номочене 1офишлэхэй ахэр-
зыгэгүмэкырэ 1офигъохэм
язэшшохын зикомпетенции ха-
хьэхэрэм адагъэгүщлиэнхэм
иамал зэрхьшт.

ГүкІэгъуныгъэр къызэбэкІырэцІыфхэр

2018-рэ ильэсүм кыщегъэжьагьэу волонтерхэм я Дунэе мафэтыгъэгъазэм и 5-м хагъэунэфыкы.

Гүкіэгүндың, гүфебәндың
зыхелъхәу, амаләу яләмкілә
цыифхәм яшіуга әрагъәкілә
зышқолигъохәр волонтер движе-
нием зерепхых. Мыщ лъэні-
кью кызызельниубытырәр бә.
Нәжъ-іұжъхәм іәпіләгту
афэ-
хұгульғаным кыыштегъәжъа әу
специалистхәм яғұсәхәу мә-
дицинә фәлә-фашиләхәр ағъә-
шакәнхәм насаң.

ЦЭКГЭНХЭМ НЭСЭУ.
Волонтер движением Адыгей-им зыхээр башлагьэ. А уахъ-тэм кыкыкоц шьольтырым аш нахъ зыщиушъомбгүрг, про-ектхэй шагъяцаак! Эхэрэр на-ри нахъ зыщиушъомо буным волонтер движении эх ахад хъэхэрэм япчьягъэ нахъыбз шыгъянэир пишээриль шъхьеа! Эхэу щитхэм зэраачыр тигушигэргүү Кыыхыгъяшыгъ.

— Волонтерством зиушъом-
бгъуным ыпекіз зигугуу кыы-
щтышыгъе гупчэр фэлорышыл.
Теклоныгъэм, экологилем, псау-
ныгъэр къеухъумэгъэним, нэ-
мыкі лъэнэтыкъохэм афэгъэза-
гъехэ волонтерхэр тиіх, —
кытфелүат Ованес Шекер-
янц. — Цыифхэм якілэтхыкы-
жын фэгъехъыгъе іофтхъабзэү
2020-ре ильесым зэхашэцтывы-
я! Епсы! Эгъущт волонтер купри-
тагъанафа.

Тэгъенэаф. Иофхъябзэхэй Урысъем ѿн зэхажэхэрэм республикэм иволонтерхэр чанэу ахэлжъэх. Джаш фэдэу волонтерхэр зыншиизэрэугъоихэрэ слептхэр ти-шъолььыри щэкхо. Мыщ фэдэу зэхахъэхэм шлгъэ гъянэфагъэц къаты, сыда пломэ шлэнгыгъеу зэрагъэгъотырэм daklou, ныб-жыыкIэхэр ягухэльхэмкIэ гумэ-кыгъоу зэуаллэхэрэмкIэ зэдэг-гуашчэх.

Нэгүасэ афашигъэх

Урысым инароднэ фронт икъутамэу АР-м
шы!эм иактивистхэм Мыекъопэ индустримальнэ
техникумым истудентхэм апае экскурсие
зэхищагъ. Республиком ит предприятиехэм
ашигхэр къаратъэплыхъагъэх, ахэм яоф-
шэн зэрэзэхашагъэр арагъэлъэргүгь.

— Мы йофтхъабзэм студенти 100-м ехъу хэлэжьагь. Компанияе «Кубаньэнерго» зыфило-рэм икъутамзу Адыгэ электрическэ сетьхэм ыкъи «Мыекъопе гъэфэбэпэл сетьхэм» ныбжыкълэхэр яхъэклагъэх. Мыш фэдэ йофтхъабзэмэ пшъэрльь шхъялауј ялэр тапэкі специалистхэ хүүшт студентхэр йофтшлаплэхэм нэйуасэ афэшыгъянхэр ары — elo Урсынэе

народнэ фронтым ишъолъыр штаб хэтэу Андрей Крыса- новым.

«Кубаньэнергом» икъутамэ иллыкъохэм компанием илоф-шлэн зэрэзэхицшэрээр ныбжын-къохэм кэ сафатэлэй. Джалан фо-

кіләхәм къафалатын. джащ фә-
дэу оперативнэ-диспетчерскэ
пунктнын ишшөрүльхэр зэри-
гъезак!къэхэр студентахэм янэ-
рынчлалтуу түүгээ

хэм» испециалистхэм студент-хэм гъэшлэгьоньбыг къафалотагьыкы къарагъэлтэгъугь. Экскурсием ильзэхян Мыецьопэ гупчэ котельнэм илофшлэн зэригье-псырэри зэрэхьуэр ныбжы-къюхом албан ёсны.

Студентхэр зыгъэгумэкхэрэ упчлэхэр специалистхэм афагъязагъях, джэуапхэри агъо-
тынхынгэх.

(Тикопп.).

Үахътэр ыкIи тхакIор

Цыфыр щэIэфэ гугъэр кIэрыт

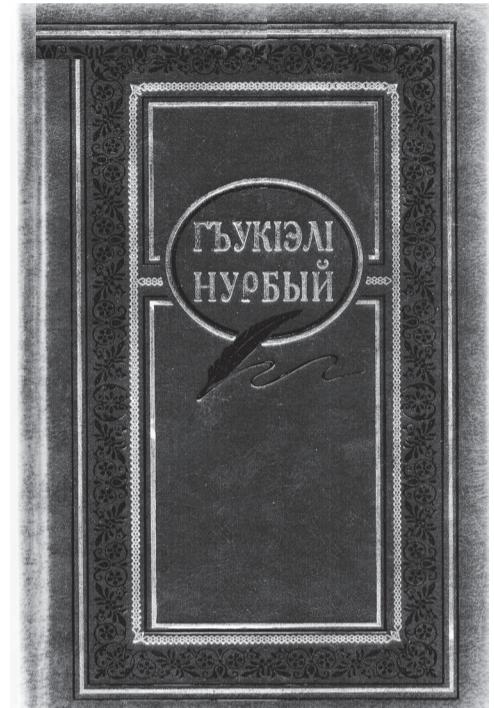

Тхаклом ешләп цыф гъашәр зэрэмакләр, зэрэклакор, ау гу- фапльеу аш ухапльэмэ, дэгьюу, дахеу, фабеу, йашлоу хэлтырыр зэрэбэр, аш фэдиз къабзэу гумәкчи, гуклайи, лыузи, гуузи гъәшлә тақынъ пэпчъ зэрэх- гошағъэр. А зэклә зэригъашэмэ, къызэпичызэ, цыфыр сыйдигъуу мышшыжъеу игугъе хэхыгъе зэрэфаклорэр. Зым ыїшь- хыитлуклә унэр ешы, егъедаҳе, зэүүехе; адрам бын үүжье тхъэ- жыр гуапэ хигъуатеу зэкел- плүхъе: яшанәрэм чыгур еләжны.

ЛъэгэпІэ иныр искулчествэшхом щызыштэгъэ Темыр-къэнэ Юрэ уфэусэнэры мыссынкІагъеми, адигэ лъэп-къым ыцІэ дунаим щязыгъэшІэгъэ цыфышум идах поэмэкІэ къыријотыкІыныр Н. ГъукІэлім фызэ-шокІыгъ. Поэмэр къылуатэрэмкІи, усэкІэ шъуашэу зэрэхтыгъэмкІи лъэшэу зэдештэ.

Лъэгеплэ иныр искуствэшхом ѿын
ыштэгээ Тэмыркъэнэ Юрэ уфэусэнэри
мысынкагъэми, адигэ лъэпкъым ыццэ
дунайм щязыгъэшлэгээ цыфышум идах
поэмкээ кырыиотыкыныр Н. Гүукэлтэй
фызэшлокыгь. Поэмэр кыгуатэрэмки
усеккэ шуашэу зэрэтхыгъэмки лъэшээ
зедештэ. Txaklop Тэмыркъэнэ Юрэ
идунеетыккэ, илгыгэ-хабзэ, илэпэлээ
сэгээ-хвалэмэтыгээ кырыиотыкынымкэ
гущыгэ фаби, шью зэфэшхъаф дэхаби
ашхъасыгъэп, имурад дэгъоу зэшүүни
хыгь, ипоэми шуули ыгъотыгь.

Поэмэй уеджэ зыхыукэ, цыф гъашлэр апчым фэдэү зэрэпхъапхъэр. пшошт

Тұтынбай
Сызықтап
Мағам
Аши

*Тури – чәщи мафи зәпыңгъех,
Тури шүр амыштәу зәрэыгъых.
Сыгу ымыштәу мафәм зесәгъешхы,
Чашыра пкъыхнапәләма сашхыжы.*

Сыд зысашы мафэм сезэгъыгэл,
Чеңдрэ огум жуягъохэр итыгъэл.
Синэпплэгъу уимыкъеу уштыгъь,
Джы ныбжыкъын сулуукъинаагъ.

Чәши мафи къинир къыздекілік,
Пчыххэрэ ныбжыкъум зесәщекы.
(н. 240-рэ. «Сызыхэт гүмәкъыр

зэхэмыхэу»). Тхылъым рассказхэр кыдэхьагъэх: «Хъатам», «Къэмыхуугъэр насыпышу», «Сишъэогту игукъэкыж», «Сяте цыфтызызэрыкъуагъэп», «Дунэе хъаф», «Гъашээр тхъагъо», нэмүкхэри.

Мыҳем ушылдын мыспынкіеми, ушылдашынным итхабы гашшем зэрэштыззехапшылар, кыныгыу кызызенүнкіеми, пәпчө плъэ айырттазе, клочтагы узэрэзыфэхүжылар, гушшогъо закъялыштыззыхылар зэрэшымытыр, ау гушшогъо бзый закъоми цыфыпсэр зериләттәу, зариж-ельшылар ашыкташтыззыхылар.

Драматургиемкің гъэзагъе гупшыса-
тъе ГъукІәлі Нурбый, зы пьесе — «Іазэм
мәзахә інәп» ылоу тхылтыым къыдехъағ.
Лъепкі драматическе театрәм ирежис-
серхәм аш анаә тырадзэнәу, ГъукІәлі
Нурбый ижәбзә дахәкіе, игупшысә уцу-
тъекіе зэгъекүгъе пьесәм ифәшшош
уасә фашынәу тәтүгүйе. «Гүзәм исәхъ»
зыфиорә тхылтыр къыдехъәгъе пстәум-
кіе тхыльеджәхәм агу зыщәфынышъ,
цыфыбәр адыгабзәм къезыщәләжъын
амал-күаучәл зыхельәу сэльтийтә. Тхаклом
псауныгъекіе, творческе гухахъорәкіе
сыфөльяозә, тхылтыым лъәпә мафә
ыздынәу фәсәло.

мэхъу, кын зыхэмыйл тхъагьу насып
зэрэшымы́эр, зы такъикь гушуагьом
пае цыфым ыпсэ ытын фаеу зэрэху
рэри кыгфенафа. Джаш фэдэу пшъяа
закъо пае щымытэу, уильэпкь, уихэгэгүй
апае ппсэ бгъэблэныр, лыгъэм ишыгулпээ
зэрэштыр мы поэмэм кыбгурегъац
Гъэхъэгъэшхом, щытху иным аусас
псэм ифэбагъэрэ идэхагъэрэкэ ашымзээ
ащ фэдэ цыф льпнэхэм Темыр��анэхэр
— ежь Юрэ ыкыи мы унагъом щапуугъээ
хэр, янэ-ятэхэр зэращищхэр Гъукэл
Нурбый иусэ-поэмэкэ клигъэтхыыг. Мы
произведением ехыилагъу бэ дэгьюу
дахэу къэплон пльэкыщтыр, ау гъэзэг
тхыгъэм а зэкэе ифэштэп, Темыр��ан
нэхэр гъашээр гъунэнчьеу зикласэхэу
афэлъэкырэмкээ къогъанэ зимынээ
щыгэныгъэм зэрэрыклохэрэр, уяхъопсэ
нэу льэуж нэф цыфлъэпкыям къызэрээ
фагъанэрэр бгъэшлагъо шхъяще зын

Тхылтым усәхәм чыпішшо щаубыттың ахәр пшы пчыагъэ мәхъүх, ау пчыагъэр арап сә анах кылхәзгәршімә сшоңғыр күпкі ушыагъэу ахәм яләр ары; усә пәпчі зы хұуғын-шайы, зы гупшысә ухығы, зы пәсельә псыхыагъ, гульячі макъ. Усәхәм «Сятә иун», «Ыңғыштың ным сабыйжар» «Сыфәзәшәу сихәкүжы», «Къэгъезәжы кіләлгүр, сыюльтәу», «Сянәжъ», «Итхәз лъәу орәды ышыңғылғыәу», «Сығбынә штәп сихәгъәгу», мыхәм анәмыхыләр лъәпкі щылақтар охтә зәфәшъхафхәм наам кынказын анын.

НЭМ КҮБҮКЭЗҮЙ ВЭҮЦОХ.
Итхээлэль ордэлы ышыжыгъэу
Ным ильфигээ кушээр дэгэхээль.
Зэлпуугь ордэлыр, ныр фэхигъэу
Кушаа нацын жынгэгэм егзахунь.

Маблэ джыри *mashloy* күлгъэнагъэр
Ятэ заом зэкъом къыгъэнагъэр,
Къикъижыгъэп заоу зыдекуягъэм,
Къекъужыгъэп үнэу къыбгынагъэм

Хэт сабыир күшъэм хэзыхыщтыр,
Аш ильягъо гъашъэм хэзыщищтыр?
Хэт сабыим улчлэу кыылтыщтым
Иджэуап аш фэшюу езытыщтыр?

**МАМЫРЫКЪО
Нуриет-**

Пшъэшъэ цІэрэйоу МакI и Гощэгъэгъ иорэдрэ икъэбаррэ

Непэ тиадыгэ чылэхэм ящи-
лэкіэ-псэукэ уахтэм диштэу
зэхъокыгэ хугъе, ау ильэ-
сишъэ горэклэ узэктэбэжымэ,
ахэм язытет нэмымкэ шыыпъягъ.
Уахтэу тызыщыпсэурэм ельы-
тыгъэу непэ тикъэралыгъо
щызэлъашхэрэ цыфхэр цэ-
рило зэрэшхуугъэхэр шэнны-
гакыгэу ё шыылакыгэу джы кыт-
лыиэсигъэхэр арымэ, нахыпэм
лыйгъэу, іашлагъэу, сэнхъятау,
акылэу аблодэльмикэ цэрило
хүчтэгъэх. Нахыбэмкэ хуль-
фыгъэхэр ары цэрило хүчтэгъэхэр,
ау бзылфыгъэ цэрилоути
тиадыгэ тхыдэ маклэп
къихнагъэр.

Уцэрилооныр сидигьуи кын,
ащ зэнэкъокуу зэфэшхъафхэр
къихкыых, цыфмэ янэппэгъу
уитээпти тау къэхъы, хэхууноу,
укехэшнену амал илэп. Непэ
зэшлэхкэу щылэхэмкэ цыфы-
бэм узыфэе шэнныгъэр (къеба-
рар) нэгъэуплэгъукэ алъыб-
гъэлэсийн ольэкы. Пэсэрэ зэ-
маным удахэ чылагъохэм
анэсныр, щашэнныр икъукэ
цэрилуугъэу алъытэштыгъ. Ар
зеко клохэрэм къэбархэр зэ-
рахъяу щытгъ. Аш фэдэу игу-
гыу ашлэу, къуаджэ пэпчэ пломи
хүнэу, зы пшъэшъэ цэрило
нахыпэм дэсшытгъэ. Илокэ-
шыккэ, иакыл, ишэн-зеклюакэ,
идэхагъэ яльтыгъэу ар чылэ-
дэсхэм агъэнафэштыгъе ыкы
ащ орэд фаусыжъеу къыхкыы-
штыгъ. Шооки имылэу аш фэдэ
пшъашъэм дышьэндер, дэн-бзэн
юфхэр, къешуаклэр икуу фэ-
дизэу ышлэхэу, акыл куу зэри-
лэри къыххшш, жэбэ дахи
тульэу щытгъин фэягъе.

Аш фэдэу быним япшъэшъэ
закью, пшъэшъэ юшшуагъеу
къуаджэу Джыракыые, Нэгъэ-
рэхъохэм ашыщэу, пшъэшъэ
цэрило дэсигъ. Гъешшуагъеу
зэралгүйгээм ишыхъатэу «Си Зы
цыкыу» ылозэ янэ къеджэшты-
гъэ, ау цыфыбэм зэралгэшты-
гъэр МакI и Гощэгъэгъ. Пшъашъ-
эм ятэу МакI къамыл еп-
щэнкэ къемгуе ит чылагъохэм
ашызэлъашхэр, нысэшэ джегухэр
къырищыхэр, ордыхъхэм хэ-
шыккэ куу афырилэу, шыккэп-
щынэо-тхыдэлэту лаазэу, ихъаклэш-

цыфхуаплэу щытгъ. Нахыпэм
нысэшэ джегур ыкылэм зыфа-
клюкэ, анах пшъэшъэ дахэр
къыххыти, пшъэшээзкэо къа-
шьор къырагъэшы хэбзагъэ, а
къашьор къызыдашытыгъэ
орэдир MakI ыуысигъэу къа-
жы. Нэгъэрэхъохабл зыфалоу
Джыракыые ичылашхъэкэ коу
илем Фарзэ инэпкэ тетэу MakI
иун щытгъ. Гъэмэфэ мэфэ
къиххэм Гощэгъэгъир Фарзэ
щыгыкэу, публэхэр щиблэхэр
къем дэсшытгъэ. Пчыхъэ хью
ипшъэшъэ унэ зеклюжъэу, ости-
гъэр къызшхигъанэрэм, къэ-
лэхкэ ныбжжкэхэм ар къуаплэ
афххути, гущыл щерюокэ
щызэнхъокууху щызэхэсшты-
гъэх. Гощэгъэгъ ишылэнныгъэ
нах гъешлэхъонэу щыхуугъэх
къэбархэр чылэдэс лыжъхэм
джыри къашлэхъых, ау ар къэ-
зильэгъужыгъэу Нэгъэрэхъо
Амбый, адрэхэм ялтыгъэмэ,
ащ ехылгъэу къышлэхъирээр
нахыб. Амбый ятэхъеу Зечэре-
ре Гощэгъэгъ ятэу MakI
зынкыльфыгъэ зэшхэу щытгъ.
Ар къыпэблагъэ зэрэшты-
тиар арьин фае нахыбэу Гощэ-
гъэгъ ихылгъэх къэбархэр
ышлэнхэу зыккэхуугъэр.

Мафэ горэм псыхью Фарзэ
лэшшэу къиуагъэу хашхохэм
арыльэдагъэу ехы, ащ еллын-
хэу эзшшэшэгъхэр зэхэтэу
нэпкын тетых. Чылэм зэрэ-
шмынцир мыйгуашу, псыхью
иадырабгы тхыцэу илэ, шыу
зэтгээпсихъягъэ къытхэгъ.
Зиплыхъ-зыккыилыхъажы,
нэпкын тетхэр къызелгъэх-
хэм, шыу къеджагъ.

Шыуимафэ шы, куп маф!
Мы чылэу сыйкызынэсигъэм
сыва ыцлэр, Джыракыя? —
алы.

Пшъашъэхами ашыщ «ары»
ыли джэуап ритыжъигъ. Шыу
етланы къеджэ:

Адэ сэ Шапсыгъэ сыйкы-
кы, пшъэшъэ цэрилоу MakI и
Гощэгъэгъ зыфалорэм дэжэ
сэклэ, таущтэу сыйкылын спъ-
кышта мы псыхью?

Мо пшъашъэхам Гощэгъэгъир
ащэтиги, ежэ пае къеклюагъеу
зэриуагъэм къыххкыкэ къеу-
кытагъ, зи ыуагъэп, ау нах

ыыгъхэу фырихъэхи, ынаплэ
едзыхыгъэу лым фищэй ри-
тыжъигъэх. Ящэнэрэ мафэм
хыаклэм иклюжыгъо къэсигъэти,
ишыуанэ кыыфагъэпши шышоум
кыыфыуапхагъ. Аш дэжым
лым кыригъажы купэу къе-
клюлагъэхэм къариуагъ:

— Шапсыгъэ чынальэу сый-
кызыдикыгъэм MakI и Гощэ-
гъэгъ пшъэшъэ дахэу, гъесагъэу,
ыцлэх дахэклэ къалатэу зэххэс-
гъэти, «мыш фэдизэу пшъэшъэ
цэрилоу зэсмынгъэлэгъу
къэзгээжэжынэп» сүү, сыйкы-
дэклигъ. Лъэгъунэу сиээр зъэ-
цэклагъэ.

Етланэ Гощэгъэгъир къыз-
ришалы къыриуагъ:

— Узэралорэм урилый, си-
пшъашь, тицэклэ бгээзагъэми,
Тхэм насыпшо уеш!

Лым игушил зеухым, икэ-
дэхжыбэ илбэжжы, дышье сомэ
къырихи шүхъафтнэу Гощэгъэ-
гъиром къыртигъ. Иш хъазырти,
лым зыкызэригъэфэжыгъ,
хульфыгъэмэ къагъэлэхэх,
сэлам къархыжы, шэсийгъэ.

Лыр ыныбжжыкэ хэклотагъэ-
ти, пшъашьэм къепсэлхъоноу
щытгъэп. Нахыпэм бын-уна-
гъо уилэми, уныбж хэклотагъэ-
ми, мыш фэдэу пшъэшъэ цэ-
рилом дэжэ уеблэгъэнэр емы-
клю альйтэштыгъэп, ары па-
клошь, лыр хэфитгэгъ цэрило
упшъашьэу уаджэ къиханыр
даушгъэхэлэ альйтэштыгъэ. Ау
уигугъу зэрэшыгъэм диштэу
уаджэ къиххэрэм ыпашхъэ
укизыщчылэхъыкырэм, дахэу
пфалуагъэр зекэ хъаулэ ху-
щтыгъэ, аш имызакуоу, дэеу
къыпхэфагъэр егъашлэм ашы-
мыгъупшэжынэу орэд е къэбар
горэм халхъан альэкшытгъэ.

Гощэгъэгъ ипшъэшъэ унэ
«Иуаубыкыгэу» пчыхъэр къэлэ
ныбжжыкэхэр кыифаклоштыгъэх.
Узыхэллэн икъунэу къэлэ ишы-
гъэ дахэхэр аш бэу къыщы-
зэлхэштыгъэх, ау анахьэу
ипсэлхъохэм ежэ ыгукы
фаеу, ыгу рихъэу ахэтигъэу
къалотэжырэр Дэчэ Батырый.
Батырый чыгур ылэжжэу,
мэхкэ мэшчим пылэу, аш къы-
хихырэм рыпсэу щытгъ.
Гощэгъэгъ ипшъэшъэ унэ ар
зеблагъэхэлэ, иэнэлэх ихъанэу
къыригъэлхэштыгъэп, ишлэ-
хуулхэхэр фихъхээ клоштыгъэ.
Ишшэгъуухэм ар дашэти, чыгу
иахъэу илэр тэлху-тэлхуу
къыщизэхъэхэу аублагъ. Чы-
хээ зэххуум Гощэгъэгъ хыаклэ-
хэм къырагъэблэгъагъ. Хыаклэх
къэлхэгъэм къыккэхъы, ынап-
лэх эдзыхыгъэу шүфэс къы-
рихыгъ, укытэр ынэ къэлхэу
къызэлхаку, шхъащ къышы,
иккыжжыгъ. Мидрэх хульфыгъэ
купым аш лынгадзи, хыаклэх
амыгъээзэшту къэбархэр къа-
люатэхэм, ордыхъхэр къалох-
зэ, хыаклэх щызэхэсигъэх.
Бэслэйнэй цыккүр ширэ-
банкэм ис,

Десятинэ ядэр изыгъэлод-
гъэр

Дэчээ Батырый.
Ежэ Гощэгъэгъир Батырый
нах зэрэфаэр амьшэ хууныя,
ари мырэущтэу пшъашьэм
ыцлэхэ ауси халхъагъ.

Борэнхы къуитлур зычы-
зылчэгъ.

Пчэгъу закъо часи къысэ-
тэлсылэхъба,

Дэчээ Батырый.

Ау Гощэгъэгъир гущылэ пытэ-
ытгъэу щытгъе ежэ янэ-ятэхэм
кыыфыхахэу зыгурьохэрэм
риразэу дэклонэу. Ауштэу хэт-
ху, имэкъамэки къэнэлээ
ордхэм нах атехъэу гъэпсы-
гъэр. Ордым псэлхъохэм
ягъэлхъы аш къырилотыкырэр
ежэ къыфалуатэ фэдэу «MakI
и Гощэгъэгъ» ылозэ едзыхъо пэпч
ауҗырэ сатырхэр еухых.

1. (Къайтмэс) Хъатитхуу и
Куарэ ор тучаным тес
Инэралым госыр Хъашыкъо
Мытыхъу
MakI и Гощэгъэгъ.
2. Дачээм яшылэхъэр нэ-
льэнхъонэшхуу
Ор(Къэлэшьау) Къубанэ нэ-
шхъур хуурышьо джэдэгүү,
MakI и Гощэгъэгъ.
(Иклюх я 6-рэ н. ит).

Мафэ горэм Сэфэрбый-хъаджэм
ыдэхж чыфэ фаеу хуль-
фыгъэ лъэлуюакло горэ къылу-
хагъ. Ригъэблагы унэм ри-
щааг, джэнхык машом къэрих-
хэу литлур зэрэгхэгъулаа
тутын эшхэху Ѣысигъэх. Аш
фэдизэу мылькушо илгээх
къэлэхэм къэбар гъэшлэхъонх
къалотэхы.

Мафэ горэм Сэфэрбый-хъаджэм
ыдэхж чыфэ фаеу хуль-
фыгъэ лъэлуюакло горэ къылу-
хагъ. Ригъэблагы унэм ри-
щааг, джэнхык машом къэрих-
хэу литлур зэрэгхэгъулаа
тутын эшхэху Ѣысигъэх. Аш
фэдизэу мылькушо илгээх
къэлэхэм къэбар гъэшлэхъонх
къалотэхы.

Сэфэрбый-хъаджэм Гощэгъэ-
гъир ымыщээ апэрэ шъузэу
къыщэгъагъэмкэ сабийхэр ил-
гэх. Ахэр аныбжжыкэ якъэш-
гъу-ядэлхуогъо, Гощэгъэгъим
ипкыгъо-лэгъо Ѣысигъэх. Джа-
реу ишхъэгъусэ ежэ нахы
нахыжжыгъ.

Гощэгъэгъ ипшъэшъэ унэ
«Иуаубыкыгэу» пчыхъэр къэлэ
ныбжжыкэхэр кыифаклоштыгъэх.
Узыхэллэн икъунэу къэлэ ишы-
гъэ дахэхэр аш бэу къыщы-
зэлхэштыгъэх, ау анахьэу
ипсэлхъохэм ежэ ыгукы
фаеу, ыгу рихъэу ахэтигъэу
къалотэжырэр Дэчэ Батырый.
Батырый чыгур ылэжжэу,
мэхкэ мэшчим пылэу, аш къы-
хихырэм рыпсэу Ѣысигъ.
Гощэгъэгъ ипшъэшъэ унэ ар
зеблагъэхэлэ, иэнэлэх ихъанэу
къыригъэлхэштыгъэп, ишлэ-
хуулхэхэр фихъхээ клоштыгъэ.
Ишшэгъуухэм ар дашэти, чыгу
иахъэу илэр тэлху-тэлхуу
къыщизэхъэхэу аублагъ. Чы-
хээ зэххуум Гощэгъэгъ хыаклэх
къырагъэблэгъагъ. Хыаклэх
къэлхэгъэм къыккэхъы, ынап-
лэх эдзыхыгъэу шүфэс къы-
рихыгъ, укытэр ынэ къэлхэу
къызэлхаку, шхъащ къышы,
иккыжжыгъ. Мидрэх хульфыгъэ
купым аш лынгадзи, хыаклэх
амыгъээзэшту къэбархэр къа-
люатэхэм, ордыхъхэр къалох-
зэ, хыаклэх щызэхэсигъэх.
Бэслэйнэй цыккүр ширэ-
банкэм ис,

Десятинэ ядэр изыгъэлод-
гъэр

Дэчээ Батырый.

Ежэ Гощэгъэгъир Батырый
нах зэрэфаэр амьшэ хууныя,
ари мырэущтэу пшъашьэм
ыцлэхэ ауси халхъагъ.

Борэнхы къуитлур зычы-
зылчэгъ.

Пчэгъу закъо часи къысэ-
тэлсылэхъба,

Дэчээ Батырый.

Ау Гощэгъэгъир гущылэ пытэ-
ытгъэу Ѣысигъе ежэ янэ-ятэхэм
кыыфыхахэу зыгурьохэрэм
риразэу дэклонэу. Ауштэу хэт-
ху, имэкъамэки къэнэлээ
ордхэм нах атехъэу гъэпсы-
гъэр. Ордым псэлхъохэм
ягъэлхъы аш къырилотыкырэр

Пшъэшъэ цІэрылоу МакI и Гошгэгъэгь иорэдрэ икъэбаррэ

(Икъух).

3. (Къайтмэс) Дадэ иунэжыр крэскэ фалла, ысэктээ къынфаллэрэ (Къэлэшьау) Шхъамчэрье дэгуба, МакI и Гошгэгъэгь.

4. (Бэштикъо) Алмахъситэ цыкъу гүшэр къэптан къэзэрыкуа, Псынжым хакхъягъэр Тулпарыкъо Лыуба, МакI и Гошгэгъэгь.

5. (Нэгъэрэкъу) Борэнхъо-къуитлүри зычы-зыпчэгъу,

Пчэгу закъо чласи къысэ-тысылэжъба, Дэчээ Батырбий.

6. Сэлым ылэклитлүри щыры-къушэл дыди,

Кэлим дагъэдьидэрэ (Брант) Гъукъэхъанэ нэшью, МакI и Гошгэгъэгь.

7. (Ситым) Бэслынэй цы-къури ширэбанкэм иси,

Десятинэ ядэр изыгъэкодагъэр

Дэчээ Батырбий.

8. Дэчээ Батырбийми мыл-рысэр къехь,

Мылэрыс къызифихъирэр Хъатылхъу и Куари, МакI и Гошгэгъэгь.

9. (Къайтмэс) Дадыкъо Хъудыми цуитлүр къырефэкъы, Ужъгъыр къезифэкъирэр Хъутатэ нэштути, ришьуи хэхъажыгъ.

10. (Гъуагъу) Жакъэ и Хъамедэ акъылы закъуа, Къадыры изакъоу пчэн посурешхъши

макло мэгъольтыжъы.

Орэд текстын скобкэхэм адэт-хэу зыцэ къыриохэрлэгээр лякъоу зыщыгъэхэр ары. Тыкъэупчээзэ цэ тедзэхэмкэ ахэр къэдготыжыгъэх.

МакI и Гошгэгъэгь иорэдрэ аш къэбарэу пытъимрэ къысфэзытэжъигъэхэм ацэ къесло сшоигъу. Ахэр: Нэгъэрэ-къо Амбый, ильэс 82-рэ ыныбжъ, Къайтмэс Амин (ильэсисхкэ узэктээбэжъэмэ, ильэс 88-м итэу идунаи ыхъожыгъ), Эльдарэ Чыназ, ильэс 81-рэ ыныбжъ, Щыкъ Ким, ильэс 85-рэ ыныбжъ.

Сэфэрбый-хъаджэм дышъэр

ихъоу, бацилэр телукыгъэу щытыти, мылькукэ бэ къяхуа-псэштигъэр. Ауштэу хэтхээзэ,

Гошгэгъэгь сабый бын-унагъо хууяа, ишхъэгъусуу Сэфэрбый-хъаджэм идунаи ыхъожыгъ.

Былым фаллэу къяцэлашхэхэрэм ар ырэфэгъу афэхъу, хункэ къараашыллэнэу рахъухыагъ.

Купхэу зэрэугъохи зызэтыра-гъэпсхъяагъ, шункэ хью, бынир гольхъынфэ ежагъэх, пстэури зэрэхъатыжъым, чэшьиг бэхкотаагъэх. Ау купым быр-сирэу къыгыкыгъэ Гошгэгъэгьыр къыгъэлъэтагъ, псынкэу зыкъыфапи, унэм къикыгъ.

Зэлпльэм, тигъуакомэ иахыл горэ ахэтэу къышэгъыгъ. А лэу къышэгъыгъэр лы мэхъаджэу а зэмнамын Джыраакые дэсигъэ-мэ ашыщ, шъэджахъэу, «пкылы хэль» зыфалорэм фэдагь.

Гошгэгъэгьим гу къызэлишьыхъ:

— Укъэшэгъыгъ, — ыуу, ыцлэхкэ еджагъ, зыгорекэ аш

къыгъэуцуным ыгъэукаитэнэй ыгъугъэу. Мыдэрэ а зэхэт

купым ежыр къызэрахиши-къыжыгъэр ыгу римыхъэу, чылэм къашэнным енэгүе щытыти, зэриахылыми емылпльэу иш-хонч зэдэлхъяа тирибути, укъфао Гошгэгъэгь еуагъ. Бзыль-фыгъэм икуо макъэ къэуугъ, аш-лъялпытэу а чылпэм къыщызахэ-фи, къэмэхыгъ. Мыдэрэ тыгъуаклохеми агъотыгъэ щымылэу, «шхончэо макъэм чылэр къемы-клизэ» алуу зыкъыдырагъэхъ-жыгъ.

Гошгэгъэгьир инасылти, щэу тэфагъэм ыкъыгъэп, лъэ-гондже зэрэтылэв шхончылар

тефагъэу къычлэгъигъ. Даэр

фагъэнафи, бзыльфыгъэм клап-щэ фашыгъ, лазэхэр шулаарэ

еэзэгъэх. Уахтэ тешли, Гошгэ-гъэгь ыльэ къытеуцожыгъ,

ау лъэгондже зэрэтылэв къутагъэу хууягъети, тэрэзэу лазэм афэ-гъэхъягъигъэп, аш ылкэ къикы-кэ къыгъэшэштэйм ельэщаоу, кло зыхъукэ ылъякко ридээлэв

къыхыгъ.

Пшъэшъэ цэриоу щытыгъэми, Гошгэгъэгь ишылэнгъэ къиньбэ

щилэгъуугъ, ынэгү къэкыгъэри бэ. Ишхъэгъусуу Сэфэрбый-хъаджэм идунаи зехъожым ылж аш ильэсийбэ кэлльигъэшэжыгъ ыкъи ыныбжъ хэкъотагъэу дунаим ехъжыгъ. Ау зэгорэм зэрэдхагъэр магуащэу ынэпкъ-пепкъкэ зэкъужъэу, нью ишгъэ дахэу зэрэштыгъэр непэ къынэсигъэм чылдэс лыжхъэм къашэжъ.

МакI и Гошгэгъэгь иорэди епхыгъэ къэбарыр сэугоижыфэ бэмэ сакъяупчээн фаеу хууяа.

Цэу къылахэхэрэм цэ тедзэхэр бэу ахэтхэу къычлэгъигъ. Ахэм янахыбэм альэкъоцэ шыпкъэхэри къэдготыжъигъэх.

Орэдышоми, гуцылэу хэлхъеми къызэраушхъатырэмкэ, мы

тыкъызтегущи-рээрэ сэмэркъэу чылэ орэхдэм ашыщ. Лъэхъанэу

зыщаусыгъи, щылэхкэ-псэукилэу, цыфэ зэхэтийкэу чылпэм дэлтигъи нэрэлтэгъоу орэдым уапашхъэ къыргэгъеуцо.

НЭГЬЭРЭКЬО Казбек.
АКЬУ-М иаспирант.

зэрэзэхашагъэр алерэу 2003-рэ ильэсийм къэзылогоагъэр ООН-р

ары. Мигъэ я 17-у ар хэтгээ-унэфыкъы.

матэу Валерий Шмунк зэрэхи-гъэунфыкъыгъэмкэ, леопардыр мээзим есагъ, чылпэ зэфэш-хъафхэр ыуаштагъэх, шэкъонир къызэхкэлихъяагъ ыкъи посушхъэ иным төбэнэнымкэ гу ышэу хууяа.

Аш къегъэлъяагъ ёкынагъо зэрэшы-мээжъыр.

Зэ нахь мыхуми Артек цыфхэм алэ къызэримыфагъэ-ми мэхъянэ ил, джащ фэдэу унэгээ бывлымхэм къатебэнагъэу къыхэгъигъэп. Ахэм къа-ушыхъаты ар икъарыкэ ицыхъэ зытэлъяагъэу, ышхъытэйрэу къыгъотын ылъякъэу заповедникым зэрэххъухъа-гъэр.

Мэзитлү фэдизикэ узэктээбэжъымэ, Мостовской районам ар чэц-зымафэм ехъоу зэрэштиагъэр агъенэнфыгъагъ. Мэз пчэн ылли ар ешхыфэкъэ зыдэштиагъэр чылпэ къыгъигъэгъагъ. Нэүжүм ар нэмыкъи чылпэ сихъати 154-рэ щыпсэ-угъ. Ар ашлогъэшэгъонэу леопардхэм алтынпльэрэ специалист купым мээчэтыур аш фэдизрэ зэтэзийгъээр аупльэ-күгъ.

Кавказ заповедникым апэу тыхъэм специалистхэр дэгъоу аплынплья-

тэхъами, зыр капканым дафи лягъэй, адреми ылпэ хэхъыгъэу къягъотыжъигъагъэх. Ящэнэрэ леопардэу Артек зыцэм икъе-бар зэхамыхъу бэрэ къыхэкъы, заповедникым хагъэуцуагъэхэ аппаратахэм ар къаридзэу макэ зэрэхъурэр.

Мэзитлү фэдизикэ узэктээбэжъымэ, Мостовской районам ар чэц-зымафэм ехъоу зэрэштиагъэр чылпэ къыгъигъэгъагъ. Нэүжүм ар нэмыкъи чылпэ сихъати 154-рэ щыпсэ-угъ. Ар ашлогъэшэгъонэу леопардхэм алтынпльэрэ специалист купым мээчэтыур аш фэдизрэ зэтэзийгъээр аупльэ-күгъ.

Кавказ биосферэ заповед-

никым инаучнэ юфышэ шхъя-лэу, экспертэу Сергей Трепет къеуатат:

— Леопардым цыфхэм ылпэ зыкъыригъяфэу ихабзэл. Ау хууяатэхэм ашыщ мээзико хашхъяагъэу тапэ къыщифагъ. Хьотэ чапхэм пырэжъые куандэхэр лужью атетыгъэх. Мэзиткъом ышхъэе иинагъэ аш ильэ-си 4 — 5 фэдиз зэриныбжъыгъэр къегъэлъяагъ. Мэзчэтыур мэзим зыхатлупхыхъагъэм къышгэжъяагъэр аш фэдэу посушхъэ иным текуягъэу алерэ къызэрхэгъигъэп. Нахыбэрэмкэ ар къоцхъэр архы зытенэ-цыхъэштиагъэх.

Чыопсым и Дунэе фонд ипредставительствэу Урысым щыгъэм икошохъырэу «Урысым Кавказыр» зыфилорэм итхъа-

(Тикорр.).

ИшIушIагъэ ашыгъупшэрэп

Хэгъэгу зэошхор аухи тидзэхэм ТекIонигъэр кызындахыгъэр ильэс 75-рэ зэрэхүрэм ишэгъокIу хэгъэгум ичIынIэ зэфэшьхяафхэм Урысые общественниэ-гэсэнгъэз Iофтхьабзэу «Пыхъужьым ыцIэ еджанIэм ерэхь» зыфиIорэр ашагъэцакIэ. Къалэу Шъачэ ыкIи Тюпсэ районыр аш чанэу хэлажьэх.

Къаджэу Псыбэ дэт еджапIем зэршапсыгъэ лъэпкъеу ыгъэшшорэ цыфым ыцIэ бэмышшэу фаясигъ. Къаджэм дэт еджапIем N 17-м Шхъэлэхъо Ахъмэд Мусэ ыкъом имемориальнэ пхъэмбгы пальгъ. ЕджапIем имузей иэкспозициехэм

Ахъмэд ыгъэхъяафхэр, зыфеда- гъэр, цыфхэм шлоу афишлагъэр дээюо къалатэ.

Шхъэлэхъо Ахъмэд 1917-рэ ильэсүм Черноморскэ губернием и Тюпсэ район ит къаджэу Псыбэ кыщыхъугъ. Я 8-рэ классым ыуж Мыекуапэ дэт механическэ техникумым чэхъяаф. 1938-рэ ильэсүм ар кыуухыгъ. Лабинскэ мясокомбинатым игъэцкэлжъэко-механическэ мастерской Iухын Хэгъэгу зэошхор къежээфэкэ аш тоф щишлагъ.

Заор къаухыафкэ хэтыгъ, бгъэхалхъяафхэр къыратыгъэх, ахэм Хэгъэгу зэошхом иорденре Кавказыр кыззэргицэгъунаагъэм пае медальэрэ ахэлтих. 1947-рэ ильэсүм Ахъмэд Псыбай ичипIэ Совет итхаматэу агъэнэфагъ. Нэужым ильэсипшэ на- роднэ хыкумышым ишшэрильхэр ыгъэцкэлжъэх.

Я 60-рэ ильэсхэм пхъэшхъэ- мышхъэ чыигхэр кызыщаафхэм кырэ совхозуу «Новомихайловский» зыфиIорэм ипэшагъ, ильэс 17-рэ аш щылэжъяаф. ХызметшапIем ихэтэрикIхэмрэ къыщаугъоихэрэ пхъэшхъэ- мышхъяафхэм Советскэ Союз

зым ишшольыр зэфэшхъяафхэм арагъашштыгъэх.

А. Шхъэлахъор совхозым тхъаматэу тетыфэкэ хэтэрыкхэр зычIэлтыштхэ псеуальхэр, шхапIэ, цыфхэм зызшагъэ- псефышт чыпIэхэр аригъашшыгъэх. Нэужым кIэлэцкыкIу ыгъын- пIэ, еджэпIэ ин тюу зэтетэу чылэм кыздэууцаагъэх. Культурэм и Унэ, ФАП-р щаригъашшыгъэх. Я 70-рэ ильэсхэм къаджэм къеколIэрэ гьогур зэтэра- гъэпсихъанэу пащхэм фиты- ныгъэ къыратыгъяаф.

Шхъэлэхъо Ахъмэд опсэуфе тоф ѿшлагъ. Пенсием зээком союз мэхъанэ илэу «персональный пенсионер» зыфиIорэ цэр кыфагъэшшошагъ. 1989-рэ ильэсүм, тыгъэгъазэм идунай ыуухыгъ, ау аш ыцIэ цыфхэм ашыгъупшэрэп, шушлагъэу илэр кIодыштэп.

Газыр къафащэ

Тюпсэ районым ишэупIэхэм гъэстыныхъэ шхъуантIэр ящэлIэгъэныр лъагъэкIуатэ. Муниципалитетын ипресс-кулыкъу кызызэриIорэмкIэ, мы лъэхьа- ным къуаджэу Агуй-Шапсыгъ ары IофиIэнхэр зыща- гъэцакIэхэрэр.

Мы ильэсүм къоджиплымэ газрыкIуапIэхэр ашагъэпсынхэу Краснодар краим ибюджет щыш ахьшэ къафатуущыгъ. Урамхэу Мамырныгъэм, Зэкъошныгъэм ыкIи Шапсыгъэм километрибл фэдизмэ трубэхэр аашчалхъях.

ЗэкIэмкI километрэ 21-рэ газрыкIуапIэхэр зэрэхуущтхэр. IофиIэнхэм къэкорэ ильэсүм ападэжыщт. Агуй-Шапсыгъ ашдажапIеми, культурэм и Унэ газыр арашэлэнэу рахъухъяаф.

Георгиевскэ псеуупIами гьогухэр щагъэцкэлжъых. Шоинкъо пхырыкырэ гьогу шхъяаэр мы лъэхъаным агъэцкэлжъы. Район администрацирем кызызэрэшшуаагъэмкIэ, гьогуш организацьеу «Основа» зыфиIорэм гьогур Iаеу зышикүтэгэе чыпIэхэр егъэ- цкэлжъых. Джаш фэдэу чылэ клоцым пхырыкырэ псыхъом пъэмийджэу тельтир агъэпсыжы, нэпкъхэр агъэптых.

Псеольшэхэм ильэсүм ыкIи нэс гъэцкэлжъын IофиIэнхэр къаухынхэу мэгүгъэх.

Шухъафтынищ къахыгъ

ЗэлъашIэрэ къэшьокIо ансамблэу «Зори Шапсугии» зэпымьюу цыфхэр өгъэгушIох. Хореографэу Шхъэлэхъо Заур ыгъэсэхэрэ къэшьуакIохэм бэмышиIэу Краснодаррэ Тюапсэрэ ашыкIогъэ фестивалым шухъафтынищ къащаадахыгъ.

«Планета танца» — джары зэрдэжагъэхэр ильэс къэс Тюапсэ щызэхажэрэ фестивалым. Аш ильэсилбым къыщегъэжьа- гъэу ильэс 30-м нэс зыныбжь къэшьуакIохэр хэлэжагъэх. Ахэр къалэхэу Шъачэ, Анапэ, псеупIэу Афипскэм, станицэхэу Архангельскэм, Винограднэм, Елизаветинскэм, Калининскэм, Ладожскэм, Старомышатовскэм къарыкыгъяафхэрэх.

КъэшьокIо ансамблэу «Зори Шапсугии» шухъафтын шхъяаэу Гран-при къыхыгъ, «Лъэпкъ къашьор» зыфиIорэ лъэнэйкъом- кIэ къэшьуакIохэр нахь Iепэласэхэу къыхахыгъэх. Джаш фэдэу колективым иятIонэрэ къэшьокIо купи ящэнэрэ степень зиэ дипломыр къыфагъэшшошагъ.

Заур икъэшьокIо куп Краснодар щыкIогъэ лъэпкъ фестивалэу «Пышээ лушо щыпсэу- хэрэ лъэпкъхэм якъэгъэгъэ зэхабл» зыфиIорэм чанэу зыкъышигъэлжъяафхэр. «Зори Шапсугии» нэмийкIэу Тюпсэ районым икIыгъэ инструмен- тальнэ купэу «Темир Кавказыр»

зыфиIорэри фестивалым хэлэжагъ. Музыкантхэр Хъунэ Маринэ егъасэх, къуаджэу Агуй-Шапсыгъ къикIыгъэх.

Жюриим хэтхэм ахэм фестивалым идипломхэр аратыгъэх.

Лъэпкъхэм якультурэ фэгъэхьыгъагъ

Агуй-Шапсыгъэ лъэпкъ культурэм и Гупчэу дэтым Краснодар краим щызэхаацэгъэгъ семинарыр щы- кулагъ. Аш къыщаадтыгъэхэ IофиIохэр лъэпкъ зэфэ- шхъафхэм якультурэ, яшэн-хабзэхэр ыкIи язекIокI- юкIэхэр зэрэзэблагъэхэм афэгъэхьыгъагъэх.

Джаш фэдэу краим щызэхажагъэхэ лъэпкъ культурнэ-общественэ объединениехэм тоф зэрэзэдашIэрэм, зэрэзэфыщихъ атегуущыгъагъэх.

Семинарым хэлэжагъэхэр этнографический комплексу «Нартын», краеведческэ тарихъ-этнографический музееу «Адыгэмаќ яун» зыфиIорэм ашагъэх. Нэужым Агуй-Шапсыгъ щызэхажагъэхэ творческэ купхэм якъэгъэлжъонхэм арагъэплыгъэх.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр НЫБЭ Анзор.

Лъэпкъ шIэжьыр, уахътэр

БЭРЭ ТЫЗЭЖЭГЬЭ ТХЫЛЬ

Гуманитар ушэтынхэмкэ
Адыгэ республикэ институтэу
КIэрэшэ Тембот ыцIэ зыхы-
рэм ижырэ адигэ орэдхэр
зыдэт тхыльыр кыдиgъекIыгь.

Иорыуатэхэмкэ отделым, пашэр филологии шэнэгъэхэмкэ докторэу, Урысыем ижурналистхэм я Союз хэтэу Цуекъо Нэфсэт зэхигъеуцогъэ тхыльым кыщыхаутыгъэ орэдхэм яхылIэгъэ къэбархэм уагъе-
гуазэ. Лъэпкъым ишыIэнэгъэ кырыкIуа-
гъэр, адигабзэм ибайныгъэ орэдхэм къа-
лате.

Тарихъ, лыхъужъ, гъэлъэпIэ, шуульэгъуны-
гъэ, сэмэркъэу орэдхэр, гъыбзэхъэр, нарт-
пщинаялъэхъэр, фэшъхафхэри тхыльым дэб-
готоштыгъ.

Къэзыгъэбаирэр

*Усэхэм хотэхэр ягусэх. Орэдхэм якъэ-
хукъэ, гупшисэу ахэлтыр тхыльыр зэхэ-
зыгъэуцаагъэхэм зэфахыссыжыгъэх. А呐хъ шуушлагъэхэм ахэлтытэрэр орэд
пэпчь ехылIэгъэ къэбархэр кызэррау-
гъоигъэхъэр ары. «Адыиф», «Щырытый»,
«Ошнэу зау», нэмыхкI орэдхэри анса-
блэхэм къаохху зэхэтэхых, ау орэдхэм
яхылIэгъэ хуугъэ-шIагъэхъэр цыфхэм
икъю ашэхэрэп.*

Адыгэхэм яфольклор бай дэд. Гумани-
тар ушэтынхэмкэ Адыгэ республикэ ин-
ститутэу КIэрэшэ Тембот ыцIэ зыхырэм
ипашу Лыуужъу Адам э кызэртиуагъэу,
ордишье пчагъэ къаугъоижыгъ. Пэсэрэ
орэдхэр цыфхэм алтыгъэлэссыгъэнхэмкэ
рагъэжьэгъэ юфыр лъагъекIотешт.

ЕгъэжъапIэхъэр

*Ансамблэхэм, артистхэм пэсэрэ орэд-
хэр къаонхэм фэши тхыльыр ыпIэгъу
афэхъущт. ЯщыкIагъэ литературэр щыIэ
зэрхъугъэм шIагъэ кызэррихыыштим
щеч хэлэеп.*

Рагъэжьэгъэ юфыр лъызыгъекIотенхэ

зыльэкIыщтхэ шIэнэгъэлэжхэр, искусствэм
иофышIэхъэр, кIещэкло дэгъухэр тиIэх.

Мэкъоо орэд

ИофшIенным фэгъэхыгъэ орэдымкэ тхы-
льым уеджэнэу еогъажъэ.

Фэо-фэшIэ орэдхэр, кIепщэ, нысэщэ
орэдхэр аш кыкIэльэхъло. Орэд пэпчь къэо-
кIэ хэхыгъэ иI. Шуузышэ, нысэиш, кушъэ
орэдхэм, фэшъхафхэм уяджээ, щыIэнэгъ-
тэм ахэр зэрэшьзэхэтхыхэрэр кыдиgъо-
лтыте.

Бэрэ тызэжэгъэ тхыльыр кызыэрэдагъэ-
кыгъэм ишIуагъэкIэ лъэпкъ искуствэм
хэхъоныгъэхъэр ышIыщтыгъ.

Нарт пщинаялъэхъэр

Адыгэ лъэпкъым утегущыэ зыхъукъэ,
нартхэм япшинальэхъэм, лыхъужъ орэд-
хэм нахьбэрэ уядэу шлоигъо охъу. Хыы-
мышыкъо Пэтэрэз, Орзэмэс, Сэтэнэа, Лан-
шинэ яхылIэгъэ орэдхэр, нэмыхкIхэри
гум къегущыкъых.

Лъэпкъэу узыщыщим кыкIугъэ гъогур
орэдым щыIэнэгъэхъэ, щыIэнэгъэ нахы-
шшоу кызыэрэбүрүоштим упиль. Лыхъужъ
орэдхэр егъашы жы хууцххэ. «Ошнэу
заом», Къоджэбэрдыхъо Мыхъамет фэгъэ-
хыгъэм, «Тыгъуужъыко Кызыбэч иорэд»,
фэшъхафхэм щыIэнэгъэм чыпIэу ѢырIяэм
гукъэ кыфэбгъэзэжъэм, орэдым плунгъэ
мэхъанэу ишIу фэшIырэм зыкеэтыгъ.

Тхыаусыхъ, гыбзэ, сэмэркъэу орэдхэри
щыIэнэгъэм кыыхахыгъяхъ. Тхыльыр зэхэ-
зыгъэуцаагъэхэм орэдхэр къэзэугоижы-
гъэхэм, орэдьохэм, пщинаяхэм, шыкIеп-
шинахэм, нэмыхкIхэм ацIэхъэр кыралох.

Итеплэе кыщегъэжъагъэу тхыльыр сурэт-
хэмкэ гъекIэрэхъагъэ. Абыдэ Къесэй, Абы-
дэ Хыис, Бэусэ Даутэ, Хыэпэе Махъмудэ,
Хъэдэгъэлэ Аскэр, Шыу Щебанэ, Бэрэтэрэ
Хъабидэт, Кобл Лыу, нэмыхкIхэм яхылIэгъэ
къэбархэр хъакIэшхэм ашыкIохэрэ зэхэс-
гъохэм, пчагъэзэхахъэхэм нахьбэрэ ашы-
зэхэтхыхнху тэгүгъэ.

Орэдьоо купхэу «Уджым», «Ащэмээзим»,
«Жыуум», «Нартшоом», нэмыхкIхэм ижын-
ре орэдхэр агъэжъынчых, пщинаялъэхъэр
зэхытагъэхъ.

Орэдьр щыIэнэгъэм щыщ. Уахътэр
псынкIеу лъэкIуатэми, лъэпкъ шIажъыр жыы
хъурэп. Цуекъо Нэфсэт зипэшэ отдельим
юфшIэнэшхо ыгъэцэхъагъэ, тигъэзетдэжхэм
ацIэкI «тхыашууегъэсэу» тхыльым юф-
дээшишагъэхъэм ятэложы.

ГущыIаль

Адыгэ гущыIехэм ямехъанэ кызышы-
ткырэ гущыIальеу тхыльым икIеух кыщыха-
уутыгъэр зыпэшшын щыIеп. Пэсэрэ гущы-
Iехэм ямехъанэ кызышыуухы, непэрэ щы-
IекI-псэукIэм щыпшIыхэрэ гупшисэхэм
уакъыхеэш.

Ильэс 54-кэ узэкIэлэбэжъэм, ижырэ
адигэ орэдхэр зыдэт тхыльыр Шыу Щебан-
э Мыхъамет кыщыдигъэкIыгъагъ. Гумани-
тар ушэтынхэмкэ республикэ институтыр
ильэс 90-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэу кы-
ицэлтыкIоштхэ тхыгъэхэм, зэфэхыссыжхэм
цыфхэр къяжэх. Адыгэ лъэпкъэу дунаим
щитэкIуухъагъэу псэурэм итарихъ, шэн-
хаазэхэр нахьшшоу тшIэнхэм, лъэпкъ искуств-
вэм зедгъэушшомбгүнүм афшэ аш фэдэ
тхыльхэр тищыкIагъэх. Адыгабзэм изэгъэ-
шIэн, игъэфедэн ахэр фэлорышIещтыгъ.

ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр
ыкIи кыдэзы-
тъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм
льэпкъю Иофхэмкэ,
ІэкIыб къэралхэм ацы-
псэурэ тильэпкъэ-
тъухэм адигээ зэпхы-
ныгъэхэмкэ ѹкIи
къэбар жуугъэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шиЭр:
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаIихырэр А4-кIэ
заджэхэрэ тхыапхэу
зипчагъэкIэ 5-м
емыхуухъэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахъ цыкIунэу
щытгэп. Мы шапхъ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхъэр редакцием
зэкIегъэхъожыхъ.

E-mail: adygoe@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутиин Иофхэмкэ, теле-
радиокъэтын-
хэмкэ ѹкIи зэлъы-
ІэсъыкIэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
ЧыпIэ гъэлоры-
шапI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIемкИ
пчагъээр
4129
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2892

Хэутиным узьши-
кIэтхэнэу ѿшт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщыхаутихъэхъ
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъяIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяIэм
игуадзэр
МэцлIэкъо
С. А.

Пшъэдэхъожъ
зыхъырэ секретарыр
Хъурмэ
Хъ. Хъ.